TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20930
Tarih : 20-10-2026

52628

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de derinleşen ekonomik kriz, artan hayat pahalılığı ve ağırlaşan barınma sorunu, üniversite öğrencilerini eğitimlerini sürdürebilmek ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için çalışmak zorunda bırakmaktadır. Eğitimlerini sürdürmekle geçimlerini sağlamak arasında sıkışan öğrenciler, çalışma yaşamında güvencesizlik, kayıt dışı istihdam, ödenmeyen ücretler ve emek sömürüsüyle karşı karşıya kalmaktadır. Ekonomik açıdan kırılgan koşullarda çalışmak zorunda kalmaları, öğrencilerin hak ihlallerine karşı kendilerini korumalarını da güçleştirmektedir. Öğrencilerin geçinebilmek için çalışmak zorunda kalması, patronların emeklerinin karşılığını ödememesini ve iş mevzuatından doğan yükümlülüklerini ihlal etmesini meşrulaştıramaz.

Bu sorun, İstanbul Kadıköy'de bulunan Calzone Burger işletmesinde çalışan öğrenci işçilerin yaşadıklarıyla somutlaşmaktadır. Ödenmeyen ücretleri ve güvencesiz çalışma koşullarına karşı Dev Turizm-İş Öğrenci İşçi Komisyonunun çağrısıyla gerçekleştirilen eylem basına yansımıştır.

İşletmede çalışan öğrenci işçi Serdar Özbek, çalışma koşullarına ilişkin sorunların yanı sıra hak ettiği ücretin ödenmediğini, işten ayrılma sürecinde gerçeğe aykırı bilgiler içerdiğini belirttiği belgeler ile hak ve alacağının bulunmadığını ifade eden ibranameyi imzalamasının istendiğini ve ücretini almadığı hâlde bordroya imza atması yönünde baskıyla karşılaştığını açıklamıştır.

Dev Turizm-İş tarafından kamuoyuna yapılan açıklamada, işveren Cihangir Çelik'in, haklarını arayan işçileri işyerinde hırsızlık yapmakla suçladığı, işverenle yapılan görüşmelerden sonuç alınamaması üzerine gerçekleştirilen eylemler sırasında ise hakaret ve tehdit niteliğinde davranışlarla karşılaşıldığı belirtilmiştir. Serdar Özbek'in ücretlerinin ödenmesi için gerçekleştirilen ilk eylemin ardından işverenin ödeme sözü verdiği, ancak belirtilen süre

içerisinde ödemenin yapılmadığı da basına yansımıştır. Sendikanın açıklamasına göre, mücadele sürecinde başka çalışanlar da benzer mağduriyetler yaşadıklarını ve ücretlerini alamadıklarını bildirerek direnişe katılmıştır. İşverenin ödeme sözüne rağmen ücretlerin ödenmediğine ilişkin haberler, işçilerin emeklerinin karşılığını alabilmek için eylemlerini sürdürmek zorunda kaldıklarını ortaya koymaktadır.

Öte yandan, tarafımıza ulaşan bilgilerde, İstanbul Ataşehir'de bulunduğu belirtilen işletmenin üretim yaptığı alanda tabela bulunmadığı ifade edilmekte; işyerinin kayıt ve bildirim durumu ile fiilî faaliyetlerinin mevzuata uygunluğu konusunda soru işaretleri dile getirilmektedir. İşyerinin tescil durumu, çalışan kayıtları ve fiilî faaliyetlerinin mevzuata uygunluğu, ilgili kayıtlar incelenerek ve yerinde denetim yapılarak tespit edilmelidir.

Calzone Burger'de yaşandığı bildirilen olay, öğrencilerin eğitimlerini sürdürebilmek için çalışmak zorunda kaldığı bir düzende ekonomik ve sosyal açıdan kırılgan konumlarının nasıl istismar edilebildiğini göstermektedir. Başka çalışanların da benzer mağduriyetler yaşadıklarına ilişkin bildirimler, iddiaların yalnızca tek bir işçinin ücret alacağıyla sınırlı tutulamayacağını ortaya koymaktadır. Bu nedenle işletmedeki çalışma ilişkileri, ücret ve sigorta kayıtları, çalışma süreleri ve işçilerin sendikal haklarını kullanırken karşılaştıkları iddia edilen uygulamalar kapsamlı biçimde incelenmelidir.

İş Kanunu ve ilgili mevzuat, işverenlere ücret ödeme, çalışma süreleri, dinlenme hakları ve iş sağlığı ve güvenliği bakımından yükümlülükler getirmektedir. Sendikal hakların kullanılması nedeniyle işçilerin baskı veya ayrımcılıkla karşı karşıya bırakılması da hukuki açıdan incelenmesi gereken ciddi bir iddiadır.

Bu tablo, tekil bir patron-işçi uyuşmazlığı değil; öğrenci emeğinin sistematik biçimde gasp edildiği, hakkını arayan işçilerin iftira ve tehditle susturulmaya çalışıldığı bir sömürü rejimidir. İşçilerin haklarını alabilmek için işyeri önünde eylem yapmak zorunda bırakıldığı, öğrencilerin geçim kaygısı nedeniyle güvencesiz koşullara mahkûm edildiği ve ücret alacaklarının patronun tercihine bağlıymış gibi ele alındığı bir çalışma düzeni kabul edilemez.

Bakanlığın görevi, işçilerin bireysel mücadelelerinin sonuçlanmasını beklemek değil; çalışma mevzuatının uygulanmasını sağlamak, ihlal iddialarını etkili biçimde denetlemek ve çalışanların haklarını korumaktır.

Bu kapsamda;

1- Calzone Burger işletmesinde çalışan öğrenci işçi Serdar Özbek'in yaklaşık 40 günlük ücretinin ödenmemesi üzerine başlatılan eylem ve direniş Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir? Bakanlığınız, kamuoyuna yansıyan bu süreç üzerine herhangi bir inceleme veya denetim başlatmış mıdır? Başlatılmışsa bugüne kadar hangi işlemler gerçekleştirilmiş; işçinin ücret alacağının ödenmesi ve yasal haklarının korunması için hangi adımlar atılmıştır?

2- İşçilerin ücretlerini almadıkları hâlde ücret bordrolarına imza atmaya ve hak ya da alacaklarının bulunmadığını belirten ibranameler imzalamaya zorlandıkları yönündeki iddialar Bakanlığınızca araştırılmış mıdır? Ücretin ödendiğini gösteren belgeler ile fiilî ödeme kayıtlarının karşılaştırılması için hangi işlemler yapılmıştır? Mevzuata aykırılık tespit edilmişse hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

3- Dev Turizm-İş Sendikasının açıklamasında yer alan, işveren Cihangir Çelik'in işçileri hırsızlıkla suçladığı ve sendikanın eylem sürecinde hakaret ve tehdit niteliğinde davranışlarla karşılaştığı yönündeki iddialar Bakanlığınız tarafından incelenmiş midir? İşçilerin ve sendika temsilcilerinin hak arama faaliyetleri nedeniyle baskıya maruz bırakılıp bırakılmadığının tespiti için herhangi bir inceleme veya denetim gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmişse tespit edilen hususlar ve yapılan işlemler nelerdir?

4- Dev Turizm-İş Sendikasının, aynı işletmede çalışan başka işçilerin de benzer mağduriyetler yaşadığı ve ücretlerini alamadıkları yönündeki açıklaması üzerine Bakanlığınızca herhangi bir inceleme veya denetim başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa kaç çalışanla görüşülmüş, kaç işçinin ücret alacağı bulunduğu tespit edilmiş ve hangi işlemler yapılmıştır?

5- Calzone Burger işletmesinde çalışan işçilerin sosyal güvenlik kayıtları, ücret bordroları, çalışma süreleri ve işten ayrılma sürecinde düzenlenen belgeler Bakanlığınızca denetlenmiş midir? Denetlenmişse tespit edilen usulsüzlükler ve uygulanan yaptırımlar nelerdir?

6- İstanbul Ataşehir'de bulunduğu belirtilen üretim alanındaki işyerinin tescil durumu, işveren ve çalışan kayıtları ile fiilî faaliyetlerinin mevzuata uygunluğu Bakanlığınızca denetlenmiş midir? Denetim yapılmışsa işyerinin kayıt ve bildirim yükümlülüklerine uyup uymadığına ilişkin hangi tespitlerde bulunulmuş, aykırılık tespit edilmişse hangi işlemler gerçekleştirilmiştir?

7- Calzone Burger işletmesi veya işletmenin sahibi Cihangir Çelik hakkında son beş yılda ücretlerin ödenmemesi, kayıt dışı istihdam, fazla mesai, iş sağlığı ve güvenliği ihlalleri ya da sendikal haklara yönelik baskı iddialarıyla Bakanlığınıza ulaşan toplam başvuru ve şikâyet sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçı denetime konu edilmiş, kaçında ihlal tespit edilmiş ve kaçında idari yaptırım uygulanmıştır? Veriler yıllara göre nedir?

8- Son beş yılda kafe, restoran, bar ve benzeri hizmet işletmelerinde çalışan öğrenci işçilere yönelik kaç iş teftişi gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerde ödenmeyen ücret, kayıt dışı istihdam, çalışma süreleri ve sendikal haklara ilişkin kaç ihlal tespit edilmiş; işverenlere hangi yaptırımlar uygulanmıştır? Veriler yıllara ve illere göre nedir?

9- Öğrenci işçilerin yoğun olarak istihdam edildiği kafe ve restoranlarda ücretlerin ödenmemesi, sigortasız çalıştırma ve hak arayan işçilere yönelik baskı uygulamalarını önlemek amacıyla Bakanlığınızca yürütülen özel bir denetim politikası bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa kapsamı, uygulama sonuçları ve tespit edilen ihlallere ilişkin yaptırımlar nelerdir?

10- Calzone Burger işçilerinin ödenmeyen ücretlerinin tahsil edilmesi ve işletmede iş mevzuatına aykırılık tespit edilmesi hâlinde sorumlular hakkında gerekli idari yaptırımların uygulanması için Bakanlığınızca hangi somut işlemler yapılacaktır?

11- Öğrencilerin ekonomik zorunluluklar nedeniyle güvencesiz ve hak ihlallerine açık çalışma koşullarına mahkûm edilmesini önlemek amacıyla Bakanlığınızca planlanan yasal düzenlemeler ve koruyucu mekanizmalar nelerdir?

12- Öğrenci işçilerin ücret alacaklarını tahsil edebilmeleri, sigortalı çalışmaları ve sendikal haklarını baskı görmeden kullanabilmeleri için Bakanlığınızın özel bir denetim ve koruma programı bulunmakta mıdır? Böyle bir program varsa kapsamı ve uygulama sonuçları nelerdir? Yoksa ücretlerin ödenmemesi ve hak arama süreçlerinde baskı iddiaları gibi ihlalleri önlemek amacıyla hangi somut tedbirlerin alınması planlanmaktadır?